

Kalamin duniya gaba ɗaya na kare hakkin ɗan Adam

Gabatarwa

Ganin cewa aminincewa da muhimmancin mutuncin da ya rataya ga dukkan mambobin iyali na bil Adama da kuma yancinsu da yake daidai kuma ya halatta garesu ya zama shine ginshikin yanci, da shari'a da kuma zaman lafiya a cikin duniya,

Ganin cewa kin amincewa da rena hakkin ɗan Adam sune suka haddasa aikin assa da tada kayar bayan lamarin bil Adama da kuma cewa shigowar sabon al'amari na duniya inda mutane za su samu yancin magana da tunani, su rabu da tsoro da bala'i, shine aka bayyana kamar babban kishin zucin ɗan Adam,

Ganin cewa ya muhimminta mulki mai kare yanci ya kare hakkin ɗan Adam saboda kada mutum ya matsa, a mafita ta koli, har ya kai ga tada kayar baya game da girman kai da zalunci,

Ganin cewa ya muhimminta a bada kwarin gwiwa ga ci gaban dangantaka tsakanin kasashe,

Ganin cewa cikin usula, al'ummomin kasashen ɗinkin duniya sun bayyana hal wa yau imaninsu ga cikakkun tsare-tsaren shari'ar ɗan Adam, cikin mutunci da darajar mutum, cikin daidaicin hakkin maza da mata, kuma suka bayyana tashi tsaye a kai don fifita ci gaban al'umma da kafa datattun halayen rayuwa cikin wadataccen yanci,

Ganin cewa kasashe mambobi sun ɗauki nauyin tabbatar da, cikin hulɗa tare da majalisar ɗinkin duniya, cikakkar biyayya cikin duk faɗin duniya ga hakkin ɗan Adam da yanci mai muhimmanci,

Ganin cewa samun manufa ɗaya na waɗannan hakkoki da yanci shi ne mahi muhimmanci don cika wannan nauyin,

Babban taro

Yana bayyana wannan kalamın duniya gaba ɗaya na kare hakkin ɗan Adam tamkar akidar da duk al'ummomi da duk kasashe ya kamata su cimma domin dukkan mutane da dukkan kungiyoyin al'umma, waɗanda suke da wannan kalamın a cikin tunanisu na ko da yausha, su dage, da koyarwa da bada ilimi da horo, don tabbatar da biyayya ga waɗannan hakkoki da yanci a kuma tabbartar da, game da matakan ci gaba na tsarin cikin kasa da kasashe, cikakkar yarda da cikakken aiki na duniya baki ɗaya, ko ya kasance daga cikin jama'ar kasashe mambobi su da kansu ko kuma ya kasance cikin jama'ar yankunan da aka sa karkashin ikonsu.

Ayar doka ta ɗaya

Ana haihuwar duk mutane da yancinsu da kuma daidaici tsakaninsu dangane da mutunci da hakki. Suna da hankali da kima da natsuwa kuma ya kamata su haɗa kansu.

Ayar doka ta 2

Kowa yana iya buga gaba ga dukkan hakki da yanci da aka bayyana a cikin wannan kalamın duniya, babu duk wani bambanci, musamman na kabila, da launin fata, da jinsi, da yare, da addini, da ra'ayin siyasa ko duk wani irin ra'ayi, da asalin kasa ko na jama'a, da na arziki, da haifuwa ko dukkan wani iri hali.

Bugu da kari, ba za a yi bambanci ko ɗaya ba wanda ta kafu bisa matsayin siyasa, na shari'a ko na kasashe daga kasa ko yankin da mutum ya fito, kasar ko yankin ya zamana mai yanci kanshi ne, na karkashi wani ne, mai rishin yanci kai ko wanda aka tauye ma wani yanci kai.

Ayar doka ta 3

Kowane mutum ya na da yāncin rayuwa, da yāncin walawa da kuma kwanciyar kankalin kanshi

Ayar doka ta 4

Ba wanda za a dāuka da sunan bauta ko aikin badala; an hana kowadane irin siffon bauta ko fataucin bayu

Ayar doka ta 5

Ba wanda za a azabatar, ko muzguna ko dukan rishin imani, ko mai taɓarɓare jiki.

Ayar doka ta 6

kowa ya na da yāncin a karɓe shi a matsayinshi na dān Adam a ko'ina

Ayar doka ta 7

Dukan mutane suna da matsayi dāya gaban doka kuma suna da yāncin samun kariya iri dāya ta doka ba tare da bambanci ba. Kowa na da yāncin samun kariya iri dāya daga duk wani nuna bambanci wanda za ta karya wannan kalamın kuma daga duk takula dangane da wannan bambancin.

Ayar doka ta 8

Kowane mutum ya na da yāncin dāukaka kara gaban kwararrin hukumomin kasa game da ayyuka masu karya muhimman hakkokinshi waɗanda tsarin mulki da doka suka amince da su.

Ayar doka ta 9

Ba wanda za a kama ba tare da hujja ba, dān kaso ko dān gudun hijira.

Ayar doka ta 10

Kowane mutum yana da yānci, a cikakken daidaici, da kotu mai yāncin kanta da rishin nuna son rai ta saurari kukanshi yadda ya kamata kuma a gaban jama'a, wanda za ta yanke hukunci, ko hakkinshi da abubuwa da suka wajabta gare shi, ko da gaskiyar tuhumar da aka yi mishi.

Ayar doka ta 11

- 1- Duk mutumen da aka tuhuma da wani laifi yana nan zaman maras laifi har sai in halin laifinshi ya bayyana lokacin gudanar da shari'a gaban jama'a wurin da ya samu dukkan datattun abubuwan da suka tabbata ga kare shi.
- 2- Ba wanda za a sa kaso saboda aikata ayyuka ko mantuwa, wadanda a lokacin da ya akaita su, ba su kasance laifi ba a cikin tsarin shari'a na kasa ko na kasashen duniya. Haka kuma, ba za a yi mishi hukunci mai karfi ba fiye da wanda ya kamata a yi mishi lokacin da ya aikata laihin.

Ayar doka ta 12

Ba wanda za a yi ma shiga-shugula na ba dalili a cikin rayuwarshi, iyalinshi, gidanshi ko alakarshi, ko taɓa mutuncinshi ko sunanshi.

Kowane mutum na da yānci doka ta kare shi game da dukkan shiga-shugula ko wannan taɓa hakki.

Ayar doka ta 13

1. Kowane mutum yana da yāncin yawo yadda ya bukata kuma ya zaɓi mazauninshi a cikin kasa.
2. Kowane mutum yana da yānci barin kowace kasa, har ma da tashi, kuma ya dawo cikinta

Ayar doka ta 14

1. Game da tsanani muzgunawa, kowane mutum yana da yāncin neman mafaka da kuma samun mafaka a cikin wasu kasashe.

2. Ba za a yi zancen wannan yānci ba cikin zargin da aka tabbatar game da wani kisan kai na doka gama-gari ko wasu tashe-tashen hankulla da suka saba ma manufofi da akidar majalisar dinkin duniya.

Ayar doka ta 15

1. Kowane mutum yana da yāncin samun takardar shaidar cika dān kasa
2. Ba wanda za a hana ma takardarshi ta shaidar cika dān kasa ba da wata hujja ba, ko a hana shi yāncin canza takardarshi ta shaida.

Ayar doka ta 16

1. Daga an kai shekarar aure (balaga), namiji da mace, kada a tauye wani abu dangane da kabila, shaidar cika dān kasa ko addini, suna da yāncin su yi aure kuma su kafa iyali, yāncinsu ya daidaita bisa abun da ya shafi aure, cikin zaman aure da lokacin rabuwarshi.
2. Kada a tsaida zancen aure ba tare da cikakkar yardar ma'auratan ba.
3. Iyali shine ginshikin al'umma mahi muhummanci kuma yana da yāncin samun kariya daga al'umma da kasa.

Ayar doka ta 17

1. Mutum ya zamana shi kadāi ko tare da jama'a, yana da yāncin samun mazaumi.
2. Ba wanda za a raba da mazauninshi ba tare da wata hujja ba.

Ayar doka ta 18

Kowane mutum yana da yāncin yin nazari, da sanin ciwon kai da addini; wannan hakki na bada yāncin canza addini ko na tabbaci da kuma yāncin nuna addininshi ko tabbacinshi, shi kadāi ko tare da

jama'a, cikin bainar jama'a ko a kebance, ta hanyar koyarwa, tabi'o'i, bautawa wani abu da aikata ibadodi.

Ayar doka ta 19

Kowane mutum yana da yancin ra'ayi da na magantawa, wannan ne ke ba shi yancin rishin damuwa game da ra'ayoyinshi da na neman labaru da ra'ayi, na samunsu da kuma na yad'asu, ba tare da kula da iyakoki ba, ta kowace hanyar magantawa.

Ayar doka ta 20

1. Kowane mutum yana da yancin yin shawara da yancin kafa kungiya cikin kwanciyar hankali .
2. Ba wanda za a tilasta ma shiga wata kungiya .

Ayar doka ta 21

1. Kowane mutum yana da yancin halarta wajen gabartar da ayyukan jama'a na kasarshi, kai tsaye, ko kuma ta hanyar wani wakili da ya zaɓa.
2. Kowane mutum yana da yancin samun aikin gwamnati na kasarshi a cikin halin daidai.
3. Niyyar jama'a ita ce ginshikin ikon hukumominta; ya kamata a bayyana wannan niyya ta hanyar zaɓuɓɓuka na gaskiya waɗanda za a yi su lokaci zuwa lokaci, ga zaɓen da ya shafi kowa da kowa da zaɓe cikin sirri ko ga daukan matakin da zai tabbatar da yancin zaɓe

Ayar doka ta 22

Duk mutum, a matsayinshi na mamba na kungiya, yana da yancin samun kwanciyar hankalin jama'a, an girka ta ne don samun biyan bukatar yancin tattalin arziki, na jama'a da al'adu masu muhimmanci ga mutuncinshi da ci gaban kanshi, a dalilin kokarin kasa da na hulɗar kasho, dangane da tsari da kuma ma'adanan kowace kasa.

Ayar doka ta 23

1. Kowane mutum yana da yāncin samun aiki, da yāncin zaɓen aikinshi, dangane da gamsassun halayen gaskiya na aiki da kuma na kariya game da rishin aiki.
2. Kowa na da yānci, ba tare da nuna bambanci ba, na samun albashin da ya dace da aikinshi.
3. Duk wanda ya yi aiki yana da yāncin samun gamsashen albashi na gaskiya wanda zai tabbatar mishi, shi da iyalinshi ingantattar rayuwa daidai da mutuncin ɗan Adam, da son samu, har ma da hanyoyin kariyar jama'a.
4. Kowane mutum yana da yāncin kafa kungiya tare da wasu mutune ko kuma goyon bayan wasu kungiyoyin da za su kare amfaninshi.

Ayar doka ta 24

Kowane mutum yana da yāncin samun hutu da shakatawa musamman ma dangane da daidata tsawon lokacin aiki da kuma hutun lokaci zuwa lokaci.

Ayar doka ta 25

1. Kowane mutum yana da yāncin samun wadataccen matsayin rayuwa don tabbatar da lafiyarshi, jin-dadinshi da na iyalinshi, musamman ma na abinci, sutura, mazauni, maganin likita da sauran bukatocin da suka dace, yana da yāncin samun kwanciyar hankali a lokacin zaman rishin aiki, rishin lafiya, gazawa, takaba, tsufa ko lokacin da ya shiga cikin wasu halaye na rishin abinci dangane da wasu abubuwa da suka faru ba tare da son shi ba.
2. Daga ɗaukar ciki har zuwa haifuwa da renon yaro suna da yāncin samun taimako da kulawa na musamman. Dukkan yara, su zamana waɗanda aka haifa da aure ko babu aure, suna da yāncin samun kariyar jama'a.

Ayar doka ta 26

1. Kowa na da yāncin samun horo da ilimi. Ya kamata ilimi da horo ya zama na kyauta, ko da wanda ya shafi kananan makarantu ne. Koyarwa ta kananan makarantu ta zama tilas. Ya kamata a yadā koyarwa ta fusa'a da koyon sana'a; ya kamata kowa ya samu shiga makarantun koyon ilimi mai zurfi dangance da cancantarshi ba tare da bambanci ba.
2. Ya kamata horo ya danganta da cikakken jin dadin rayuwar mutum da karfafa ladabi ga hakkin dān Adam da muhimman yānci. Ya kamata ya fifita fahimta, yafiya, da amintaka tsakanin dukkan kasashe da dukkan gungunan kabilu ko na addini, haka kuma ci gaban ayyukan majalisar dīkin duniya na tabbatar da zaman lafiya
3. Uwaye sune a farko, suke da yāncin zaɓen irin horon da za a baiwa yāyānsu.

Ayar doka ta 27

1. Kowane mutum yana da yāncin halartar al'adar rayuwar al'umma, yayi amfani da fusa'arsu kuma ya sa hannu ga ci-gaban ilimin kimiyya da abubuwa na alhairi da ke cikinsu
2. Kowa yana da hakkin kariyar abubuwan amfani na jama'a da waɗanda aka samu sakamakon aikin kimiyya, na adabi ko na aikin zane-zanen da ya wallafa.

Ayar doka ta 28

Kowane mutun yana da hakki, bisa tsarin jama'a da tsarin kasashe, umurni ya gudana kamar hakkoki da yāncin da aka gabatar a cikin wannan kalami su samu aikinsu ya ci da kyau.

Ayar doka ta 29

1. Mutum yana da abubuwan da suka wajaba gareshi game da al'umma wadda a cikin ta yake da damar samun yancin cikakken ci gaban kanshi.
2. A cikin amfani da hakkinshi da kuma cin moriyar yancinshi, kowane mutum bai da ikon ya zarce ga dokkokin da aka shimfida masu tabbatar da amincewa da yin ladabi ga hakki da yancin dan uwanshi kuma a karshe don gamsar da bukatocin da'a, da tsarin jama'a da kuma jin dafi na galibi cikin al'ummar da aka kafa bisa tafarkin demokaradiya.
3. Wadannan hakkokin da yancin ba za su samu shiga ba, sam sam, matuƙar sun saba ma gurori da sharuɗɗan majalisar dinkin duniya.

Ayar doka ta 30

Babu wani mataki na wannan kalamina da za a fasara shi tamkar ya shafi, ga wata kasa, wata kungiya ko wani mutum, wani yancin na dabam da zai ba da damar yin wani aiki ko daukan wani mataki mai niyyar lalata hakkoki da yancin da aka bayyana.